

عنوان مقاله:

واکاوی معنای «نساء» در آیه مباهله (جایگاه فاطمه (س) در آیه مباهله از مصداق تا معنای «نساء»)

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات اسلامی زنان و خانواده، دوره 6، شماره 11 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

سید محمود طیب حسینی - دانشیار گروه قرآن پژوهی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ دانش آموخته ی سطح چهار حوزه

نسرین انصاریان - دانش آموخته ی سطح چهار رشته تفسیر تطبیقی جامعه الزهراء(س)

خلاصه مقاله:

یکی از برجسته‌ترین آیات قرآن درباره جایگاه اهل بیت(ع) نسبت به پیامبر (ص) و فضیلت آنان که مورد اتفاق نظر شیعه و اهل تسنن است، آیه ۶۱ سوره آل عمران موسوم و مشهور به آیه مباهله است. با این حال، از طرف برخی مفسران اهل سنت نسبت به بخش‌هایی از این آیه مباحث و برداشت‌هایی انجام گرفته که جای بحث دارد. به عبارت دیگر، چند محور از این آیه مورد بحث بوده و نسبت به دیدگاه مفسران شیعه که به اتفاق نظر آیه شریفه را به عنوان یکی از آیات فضایل اهل بیت(ع) معرفی کرده‌اند جدی است. یکی از این محورها که تاکنون کمتر مورد توجه قرار گرفته، معنای «نساء» در این آیه است. این پژوهش با روش ادبی و توصیف و تحلیل به تبیین واژه «نساء» پرداخته و با بررسی دیدگاه لغویان و مفسران، طی یک بررسی موضوعی در قرآن به این نتیجه دست یافته که هر چند مفهوم «نساء» شامل همه زنان اعم از بالغ و نابالغ، و همسر و جنس زن و ... می‌شود؛ اما «ال»، «تنوین» و مضاف‌الیه، معنای آن را خاص‌تر می‌کند، بر این اساس و با توجه به سیاق آیات، در قرآن مجید هر جا واژه «نساء» با واژه «ابناء» هم‌نشین شده، مقصود از آن دختران است. بنابراین مقصود از «نساء» در آیه مباهله نیز به دلیل هم‌نشینی با «ابناء» دختران پیامبر (ص) است و شامل زنان آن حضرت نمی‌شود. یکی از برجسته‌ترین آیات قرآن درباره جایگاه اهل بیت(ع) نسبت به پیامبر (ص) و فضیلت آنان که مورد اتفاق نظر شیعه و اهل تسنن است، آیه ۶۱ سوره آل عمران موسوم و مشهور به آیه مباهله است. با این حال، از طرف برخی مفسران اهل سنت نسبت به بخش‌هایی از این آیه مباحث و برداشت‌هایی انجام گرفته که جای بحث دارد. به عبارت دیگر، چند محور از این آیه مورد بحث بوده و نسبت به دیدگاه مفسران شیعه که به اتفاق نظر آیه شریفه را به عنوان یکی از آیات فضایل اهل بیت(ع) معرفی کرده‌اند جدی است. یکی از این محورها که تاکنون کمتر مورد توجه قرار گرفته، معنای «نساء» در این آیه است. این پژوهش با روش ادبی و توصیف و تحلیل به تبیین واژه «نساء» پرداخته و با بررسی دیدگاه لغویان و مفسران، طی یک بررسی موضوعی در قرآن به این نتیجه دست یافته که هر چند مفهوم «نساء» شامل همه زنان اعم از بالغ و نابالغ، و همسر و جنس زن و ... می‌شود؛ اما «ال»، «تنوین» و مضاف‌الیه، معنای آن را خاص‌تر می‌کند، بر این اساس و با توجه به سیاق آیات، در قرآن مجید هر جا واژه «نساء» با واژه «ابناء» هم‌نشین شده، مقصود از آن دختران است. بنابراین مقصود از «نساء» در آیه مباهله نیز به دلیل هم‌نشینی با «ابناء» دختران پیامبر (ص) است و شامل زنان آن حضرت نمی‌شود.

کلمات کلیدی:

آیه مباهله، معنای نساء، حضرت فاطمه (س)

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1742397>

